

Interview met Gert Bieshaar

Carla van Lingen

Foto: Hein van Dam

Het is winter op de dag van de afspraak, maar buiten is het volop lente. Geen goed gekozen moment voor een interview. Het is 'technisch weer' zoals dat in vakjargon heet: weer om het veld in te gaan op zoek naar weidevogels, maar Gert Bieshaar is er de man niet naar om afspraken af te zeggen als er geen dringende redenen voor zijn. Hoewel... tureluurs, grutto's, Kieviten en andere weidevogels zouden een goed excuus kunnen zijn.

Zijn liefde voor vogels voert terug naar de vorige eeuw. "Ik was een jaar of 10 en woonde in Eemnes, vlak bij een boer die een stuk of 12 koeien in de polder had lopen. In het voorjaar gingen ze de wei in waar ze ook werden gemolken. Uit school ging ik er meteen naar toe om mee te helpen. Er zaten in de jaren 50/60 echt ontzettend veel vogels: kempfaantjes, grutto's, tureluurs, als je door het gras liep dan vlogen ze omhoog. Wij zeiden toen al tegen elkaar: 'kijk uit met de nestjes'. Dat was niet met de paplepel ingegoten, ik ontdekte het gewoon.

Dat weidse, dat je door die polder kan kijken, dat vind ik prachtig. Tja, en dan word je ouder, je trouwt, hebt een baan, krijgt kinderen en dan komt het er niet van. Vogelen kost tijd en dat is moeilijk als je werkt en een jong gezin hebt. Af en toe nam ik mijn dochter mee het veld in en dan zei ik: 'Kijk, daar zit een Kievit op zijn nestje. Dan zei die kleine meid: 'Goh pap dat je kunt zien dat hij er zit'. Zo vroeg in het seizoen kun je ze goed zien zitten omdat het gras nog kort is. Het kijken naar vogels heb ik altijd bijgehouden.

Echt serieus werd het weer toen ik twintig jaar geleden in de krant las dat ze iemand zochten voor het beschermen van weidevogels. Hoewel ik toen nog werkte kon ik de verleiding om er op te schrijven niet weerstaan en daar heb ik nog steeds geen spijt van.

Foto: Hein van Dam

Voor je het veld in gaat moet je eerst observeren of er iets zit. Je moet niet zomaar het land in lopen en denken dat je vogels tegen komt. Als ze wegvliegen moet je goed registreren wáár ze omhoog gaan, want dat gaat heel snel. Je moet ook voor je uit kijken, dan zie je als een vogel wegvliegt. Hard met portieren slaan als je de auto uitstapt moet je niet doen, maar een boer op de trekker, daar malen weidevogels niet om. Ik ga wel eens op inspectietocht op de trekker en dan kunnen we heel dichtbij komen vóór de vogels opvliegen.

Kievitseieren

Foto: Hein van Dam

Ik zet een stok bij het nest en dan weet de boer dat hij er ruim omheen moet maaien. Als ze zitten te broeden gaan ze namelijk niet van het nest. Zo speuren we van tevoren het hele land af op zoek naar nesten.

Om welke vogels het gaat? Er zitten Kieviten, slob-eenden, krakeenden, bontbekplevieren, zomertalingen, kluten, grutto's, tureluurs, scholeksters. De meeste van de jongen zijn nestvlinders. Als ze uit het ei kruipen kunnen ze meteen met pa en moe mee op pad op zoek naar insecten. Daarom stimuleren we de boeren ook om overhoekjes te laten staan, stukjes moeilijk te maaien land waar bloemen en kruiden kunnen groeien en bloeien, waar insecten op afkomen. Kieviten komen uit het ei als er nog weinig bloemen en insecten zijn. De ouders trappelen met hun poten op de grond, waardoor de beestjes omhoog komen en die kunnen ze dan uit de grond peuteren. De meeste andere weidevogels moeten het van hun lange snavel hebben. Hiermee tasten ze de plas-dras plekken af speurend naar voedsel. Plas-dras plekken en kruidenrijke percelen zijn daarom van groot belang voor de weidevogels. Boeren die hieraan meewerken krijgen een vergoeding. Wij regelen dat voor hen via de Agrarische Natuurvereniging 'Ark & Eemlandschap'. Boeren kunnen er ook voor kiezen om land uit te ruilen via de grondgebruikersbank. Ze laten dan het deel van hun land waar de vogels zitten met rust en krijgen een ander perceel toegewezen om daar te maaien. In het begin waren de boeren heel argwanend om mee te doen aan het agrarisch natuurbeheer, maar boeren zijn ook verplicht om de nesten te beschermen. Lapt een boer dit aan zijn laars en maait hij over de nesten heen, dan is er altijd wel iemand die het ziet en het aangeeft. Uiteindelijk is meedoen geen slechte keuze. Met de 38 boeren hier in de Eemnesserpolder (van A1 tot het Eemmeer langs de Wakkerendijk) hebben we een stabiele groep waar ik trots op ben. Daarnaast is er een flink aantal boeren die zelf de zorg voor weidevogels op zich neemt. Het gebied dat we beschermen was afgelopen jaar 960 hectare. Onze nesten hebben een uitkomstpercentage van 83% en dat is hoog. Weidevogelbeschermers uit andere delen van het land komen kijken hoe wij het hier doen.

Ik ben blij met de goede contacten met de boeren én met de vrijwilligers die zelfstandig aan het werk zijn. Bij iedere boer hangt een stalkaart en een perceelkaart. Die moet hij invullen, maar dat verzorgen wij. Op die kaart staan de nesten met stipjes in kleuren aangegeven. De kleuren geven de soort vogel aan. Hij kan dus op de kaart zien waar hij wel en niet mag komen. De stalkaart en de perceelkaart worden ingestuurd naar de Agrarische Natuurvereniging en daarop wordt dan de vergoeding gebaseerd. Alles staat er op: plas-dras, uitgesteld maaien, overhoekjes etc. Het is bijna een bedrijf dat we leiden.

Gert is aan het boren onder een brug om een nestkast voor de boerenzwaluw te bevestigen. Foto: Dick Jonkers

Er mee stoppen? Nee, zo lang ik op de been blijf ga ik door. Ik ben ook bezig met boerenzwaluwen. Die wonen in de stallen van de boerderij. We hebben nu onder de werkbruggen die het ene perceel met het andere verbinden netkasten gehangen, dat is een enorm succes. Ooit bedacht met Dick Jonkers, omdat onder die stalen bruggen geen nestje houvast vindt. Dat schudt er gewoon van af als er een trekker overheen rijdt. We hebben nu kastjes gemaakt die onder zo'n brug bevestigd kunnen worden."

Het gesprek zit er op. De telefoon gaat: waar Gert blijft? Er moeten kievitseieren gezocht worden, want de zon staat al hoog aan de hemel en ook voor de kieviten is de lente aangebroken. Hij grijnst: Op 3 maart 2008 vond hij het eerste en vroegste kievitseitje van Nederland. Hij is weer klaar voor de race, maar voor Gert Bieshaar geldt: wel kijken maar vooral afblijven én beschermen.

